

Szakmai beszámoló az Országos Közgyűjtemények Szövetsége 2011. évi tevékenységéről

Az Országos Közgyűjtemények Szövetsége 2011-ben az alapszabályban kitűzött célok elérése érdekében, és az éves munkatervben meghatározott feladatok alapján folytatta közhasznú tevékenységét. A szervezet alapszabályban meghatározott rendszeres működése biztosított, gazdálkodása rendezett volt. A működés finansziális feltételeit a tagdíjbevételek biztosították. A beszámoló a 2011. december 31-ig folytatott munka bemutatását és értékelését tartalmazza.

Szervezeti élet, képviselő változások

A 2011. évben az elnöki feladatok ellátását, az alapszabályban meghatározott egy esztendőre, dr. Matskasi István vette át. A Felügyelő Bizottság elnöki tisztét 2011 júliusától ismét Fejős Zoltán látta el. Az Elnökség és a Felügyelő bizottság négy alkalommal tartott ülést. Közgyűlésre két alkalommal, az OKSZ által kezdeményezett és szervezett rendezvényre hat alkalommal, államtitkári találkozóra két alkalommal került sor. A közgyűlés összehívását a munkatervben meghatározott feladatok és döntések indokolták.

Szakmai közélet, az OKSZ tevékenysége

A szövetség tevékenységét az alábbi jelentős feladatcsoportokba lehet sorolni:

- Együttműködés a területen működő szakmai szervezetekkel, érdekképviseleti tevékenység.
- A közgyűjteményi területre vonatkozó jogszabálytervezetek véleményezése a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Közgyűjteményi Főosztálya felkérésére.
- Kormányhatározatokból eredő, a közgyűjteményi terület működését alapvetően befolyásoló feladatok megvalósítási lehetőségeinek kidolgozása.
- Javaslatok, kezdeményezések kidolgozása a kulturális ágazat irányítói részére a szakterület vonatkozásában.

A közgyűjteményi szakmai területek fenntartási, működtetési, fejlesztési lehetőségeinek stratégiai tervezésében szervező, koordináló szerep.

- Szakértői közreműködés felkérésre vezetői pályázatok elbírálásában, szakmai díjak odaítélésében, illetőleg a közgyűjteményi területeket érintő pályázatok értékelésében.

A beszámolási időszakban az alábbi NEFMI rendeletet, illetve kormányrendeletet, törvény tervezeteket véleményeztük:

- a helyi önkormányzatok érdekeltség-növelő támogatásáról,
- a megyei önkormányzatok konszolidációjával és muzeális intézmények működési engedélyeinek módosításáról,
- a helyi önkormányzatok által fenntartott intézmények 2012. évi szakmai támogatásáról (Alfa program),
- a látogatói kedvezményekről,
- a nemzeti vagyonról, és a vagyonkezelésről,

- a szakmai továbbképzés rendszeréről szóló rendeletek,
- a magyar nemzeti értékekről, a nemzeti kincsekről és a hungarikumokról készített törvénytervezet
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény módosításának tervezet
- a 1365/2011. Kormányhatározat végrehajtásához szükséges közfeladatok szempontrendszerének kidolgozása

Több alkalommal tárgyalást folytattunk a költségvetési hiánycél tartását előíró kormányhatározat megvalósításának lehetőségéről és módjáról. E célhoz kapcsolódóan részt vettünk a Kulturális Intézmények Gazdasági Igazgatói Egyesületével közösen, a közgyűjtemények gazdálkodását, racionalizálását, a takarékos gazdálkodást célzó, forrásokat felszabadító munkában. Előkészítettük a korábbi évek gyakorlatának megfelelően a 2011. év elején a NEFMI Közgyűjteményi Főosztály és az OKSZ közös évértékelő rendezvényét. Erre végül a minisztérium visszalépése következtében nem került sor.

Javaslatot dolgoztunk ki a társszervezetekkel közösen, Hammerstein Judit helyettes-államtitkár asszony felkérésére a múzeumi terület közfeladatnak minősülő tevékenység struktúrájának és feladat-listájának kialakításához.

A két múzeumi szakmai szervezettel közösen levélben fordultunk Réthelyi Miklós miniszter úrhoz, amelyben felajánlottuk segítségünket, közreműködésünket, és egyúttal kértük, hogy vonják be szervezeteinket a küszöbön álló szerkezeti átalakítások kidolgozásába. Jól lehet, működési területünk az országos intézményekre vonatkozik – együttműködve a MMISZ-szel – kifejtettük véleményünket a megyei közgyűjtemények fenntartói átvételével kapcsolatos legfontosabb problémákról. Levélben fordultunk az NKA elnökéhez, L. Simon Lászlóhoz, javasolva a múzeumi könyvtárak bevételeit a Márai Programba. Levélben jeleztük miniszter úrnak a létszámcsökkentés forrásainak hiányát, egyben kértük ennek biztosítását a fenntartó részéről. Hasonlóan kezdeményeztük a „Múzeumok éjszakája” megrendezését, és javaslatokat dolgoztunk ki sikeresebbé tételében. A szervezet képviselőjében részt vettünk a megvalósítást koordináló munkabizottság munkájában is.

Felkérésre képviseltük a szövetséget a Móra Ferenc díj odaítélésére létrejött bizottságban, delegáltunk tagot az Alfa Program pályázatait elbíráló bizottságba, a Muzeológiai Akkreditációs Szakbizottságba, az NKA elnökének felkérésére a Közgyűjteményi Szakmai Kollégiumba, országos múzeumi főigazgatói pályázatot elbíráló testületbe. Részt vettünk az MMISZ rendkívüli közgyűlésén, amely a megyei múzeumi szervezetek jövőbeni sorsával foglalkozott.

A Megyei Múzeumigazgatók Szervezete elnökségével együttes ülésen egyeztettük közös feladatainkat. Bár formailag nem tartottuk meg a Pulszky Társaság elnökségével tervezett megbeszélést, azonban a gyakorlatban – a közös tisztségviselők révén is – teljes volt az együttműködés. Hasonlóan eredményes a kapcsolat az ICOM Magyar Nemzeti Bizottságával.

Hammerstein Judit helyettes-államtitkár asszonnal a tervezett megbeszélést sikeresen megtartottuk.

Terveinknek megfelelően Mátrafüreden 2011. október 18-19-én két napos tanácskozást tartottunk. A tanácskozáson áttekintettük intézményeink helyzetét, különös tekintettel a gazdálkodási nehézségekre, a válságkezelési technikákra, a gyűjteményi stratégiára, a kiállítási politikára, a köz-szolgáltatóság kérdés körére. Az első alkalommal megtartott megbeszélés sorozat lehetőséget nyújtott rá, hogy stratégiai, közgyűjteményi szakmai kérdésekben egységes álláspontot alakítsunk ki, ezen túl gyakorlati vezetési kérdésekben is számos egyeztetésre nyílt tér.

A társadalmi szervezet honlapját működtettük.

Munkatervünkben szerepelt az országos múzeumigazgatói konferencia megszervezése. Az év második felében a közgyűjteményi, és kiemelten a múzeumi területet érintő jelentős átszervezések, a megyei múzeumok állami kezelésbe vétele, valamint az új struktúra felállításának elhúzódása miatt a tervezett témák megvitatása még nem volt időszerű. Az elnökség döntése alapján a konferencia lebonyolítását a 2012. évre halasztottuk. Ugyanilyen okból nem került ugyan sor formálisan a gazdasági igazgatókkal és a megyei igazgatókkal tervezett kibővített közgyűlésekre, ugyanakkor az évközi aktív együttműködés keretében több személyes és szervezeti találkozót kezdeményeztünk és bonyolítottunk le, közös állásfoglalásainkat a döntés előkészítési folyamatok keretében juttattuk el a NEFMI illetékes szakterületi vezetői, valamint Réthelyi Miklós miniszter számára.

A 2011-es évet a korábbi esztendőkhöz képest is radikálisan megváltozott helyzet jellemezte a teljes közgyűjteményi területen. Az elhúzódó gazdasági válság következtében bevezetett újabb és újabb megszorító intézkedések a tagok által képviselt intézményrendszer szakmai működtetésének feltételrendszerében kényszerű lépések megtételét idézték elő.

A költségvetési források megvonása, zárolása, valamint a visszaeső saját bevételek következtében jelentős szakmai tartalomcsökkenés megy végbe, amelynek negatív hatásait a 2011 novemberében miniszteri levélben előírt, átlagosan 20 %-ot elérő kötelező csoportos létszámleépítés tovább erősítette. A kormányzati szándék nyomán végrehajtott intézkedésekhez 2012 év első hónapjaiban nem állt rendelkezésre a szükséges forrás az intézmények számára. Az Országos Közgyűjtemények Szövetsége erre a helyzetre szakmai érdekképviseleti tevékenységének erőteljes növelésével, ugyanakkor a fenntartó számára felajánlott együttműködési szándékával válaszolt. A szervezet belátja bizonyos, gazdasági kényszerből fakadó központi intézkedések szükségességét, ugyanakkor fontosnak ítéli a kultúra, és benne a közgyűjtemények háttérbe szorulásának megakadályozását, a fenntartható, jelenleg főként európai uniós forrásokból származó fejlesztések biztosítását.

Összességében elmondható, hogy a társadalmi szervezetünk szakmai érdekvédelmi szerepe 2011-ben tovább erősödött, a NEFMI képviselőivel kialakított rendszeres kapcsolat szerepvállalásunk, munkánk hatékonyságát növelte. A többi múzeumszakmai szervezettel (Pulszky Társaság, ICOM Magyar Nemzeti Bizottság, MMISZ, Gazdasági Igazgatók Egyesülete) folytatott együttműködésünk célzottabbá és rendszeressé vált az év során.

Anyagi helyzet

A befizetett tagdíjak összege biztosította a működésre fordított kiadásokat, melyek között szervezési költség, könyvelői díj, a honlap működtetésének költségei, banki számlavezetési költségek, jogi képviselési díj, a mátrafüredi tanácskozás szállásköltsége szerepeltek.

Közgyűlések 2011-ben

2011. február 28.

Évi rendes közgyűlés Szentendrén, a Szabadtéri Néprajzi Múzeumban

2011. december 6. Budapest, Magyar Természettudományi Múzeum

1. Tájékoztató a közgyűjteményi szakmai szervezetek vezetői által a NEFMI kultúráért felelős helyettes államtitkárral folytatott egyeztetésekről.
2. A 1365/2011. (XI.8.) Kormányhatározat végrehajtásával kapcsolatos feladatok.
3. Egyebek

További rendezvények

2011. május, június, Budapest

Főigazgatók és gazdasági igazgatók egyeztető megbeszélése az intézmények költségvetési helyzetéről, javaslatok kidolgozása a NEFMI számára

Elkészült szakanyag: Javaslatok a közgyűjtemények gazdálkodásának racionalizálásához, kapacitás racionalizálás terve az országos közgyűjtemények számára

2011. június 29. Budapest, Magyar Természettudományi Múzeum

Az OKSZ és Központi Kulturális Intézmények Gazdasági Igazgatók Egyesülete (GIE) és a NEFMI Közgyűjteményi Főosztálya közös rendezvénye

Vendég dr. Skultéty László, a NEFMI gazdasági ügyekért felelős helyettes államtitkára és dr. Vigh Annamária, a NEFMI közgyűjteményi főosztályának vezetője

1. A közgyűjtemények gazdasági helyzete, javaslatok az intézményi működés stabilizálása és hatékonyabbá tétele érdekében.

2011. október 18-19. Mátrafüred

Az OKSZ kihelyezett tanácskozása

A szakmai program kiemelt témái:

Intézményeink helyzete

Válságkezelés, gazdasági és munkaügyi feladatok

Gyűjteményi stratégia

Kiállítás politika, együttműködési lehetőségek, kapcsolatok

2011. december 19. Szentendre, a NEFMI Közgyűjteményi Főosztályával közösen

Évértékelő, költségvetés tervező egyeztetés

Elnökségi ülések

2011. február 2. Szentendre

1. Az OKSZ 2010. évi tevékenységéről –
2. Az OKSZ 2011. évi közgyűlésének előkészítése
3. Változások az OKSZ elnökségében
4. A soros elnök megválasztása és az ügyvezető titkár megbízása
5. Javaslatok a 2011. évi munkatervre

2011. április 21. Szentendre

Az OKSZ és a Megyei Múzeumok Igazgatóságainak Szövetsége
közös elnökségi ülése

1. Kölcsönös tájékoztatás a munkatervekről,
2. Együttműködési lehetőségek feltárása, megbeszélése,
3. Előzetes egyeztetések pl. jogszabály módosítások véleményezése terén,
4. Aktuális működési, gazdálkodási problémák

2011. május 17. Budapest

Az Országos Közgyűjtemények Szövetsége és az ICOM Magyar Nemzeti Bizottsága közös
elnökségi ülése

1. Rövid- és középtávú munka- és cselekvési tervek egyeztetése
2. Országos Múzeumigazgatói Konferencia előkészítése
3. Közgyűjteményi szakmai műhelybeszélgetések bevezetése (pl. a digitalizálás jogi és etikai kérdései)
4. Aktuális kérdések

2011. szeptember 15. Budapest, Magyar Természettudományi Múzeum

1. Az OKSZ 2011. október 19–20-ra tervezett kihelyezett közgyűlésének előkészítése
2. Tájékoztató az OKSZ elmúlt időszakban végzett tevékenységéről
3. A megyei múzeumi szervezetek átalakításával kapcsolatos kérdések
4. Egyebek

Szentendre, 2012. március 20.

Dr. Bereczki Ibolya
ügyvezető titkár

Dr. Matskási István
elnök